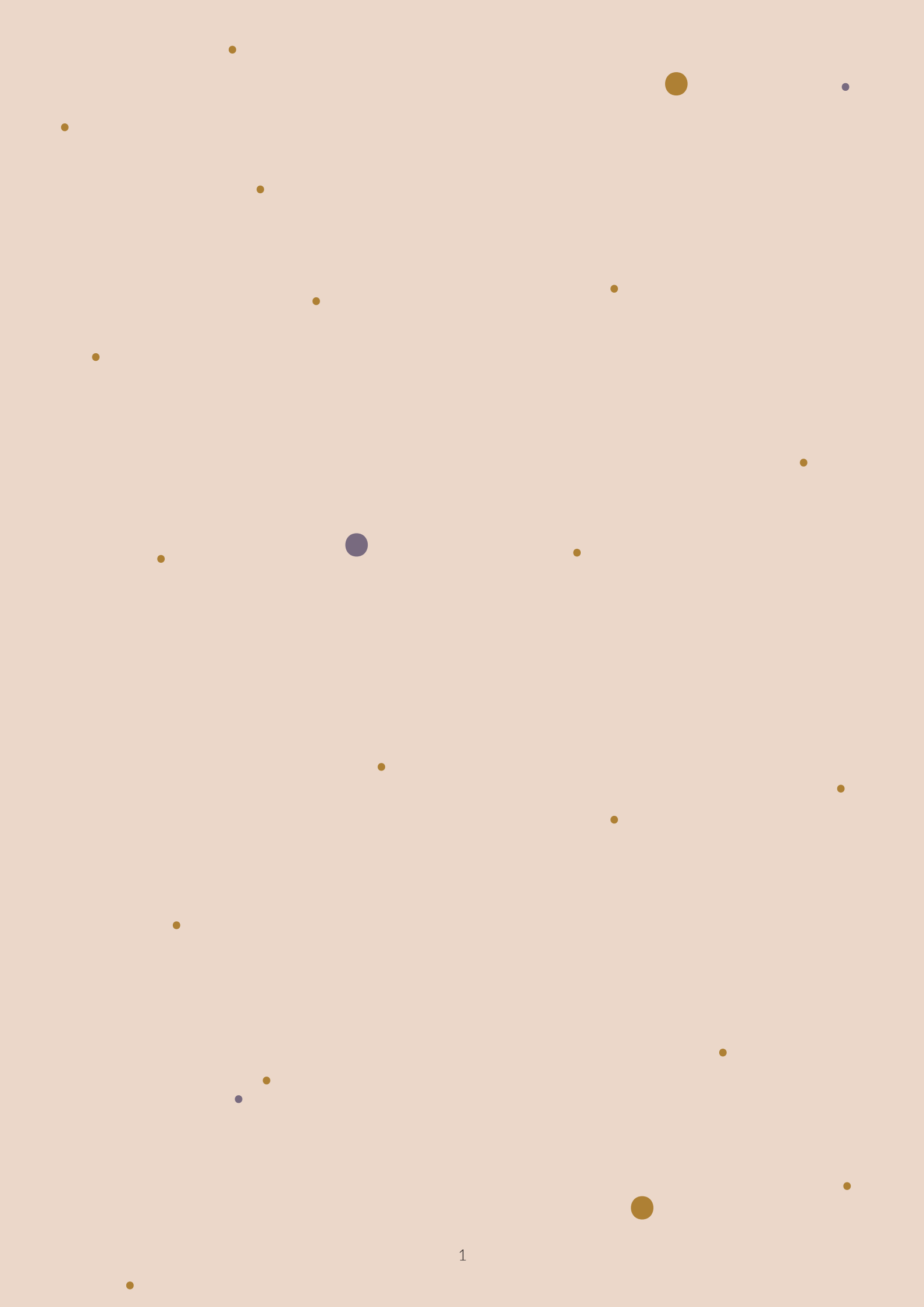

Theologische handleiding

Voor het schrijven van jouw overdenkingen voor Zij Lucht

Lieve schrijfster,

Wat bijzonder dat jij je inzet voor het Koninkrijk van God door je schrijftalent te delen met zo veel vrouwen! Wij vinden dat echt fantastisch en zijn trots op jou!

We vinden het ontzettend belangrijk dat de overdenkingen die we posten op Zij Lucht, de Bijbel laten spreken en in het licht zetten. Daarom hebben we ervoor gekozen om al jullie blogs te laten checken op theologische inhoud. Maartje, Hadassa, Irene en Neeltje vormen samen het team dat dit elke maand voor ons doet. Zij hebben alle vier HBO theologie gestudeerd, en hierdoor meer kijk gekregen op Bijbels verantwoord schrijven. We zijn erg blij dat zij zich op deze manier inzetten.

In deze handleiding nemen zij jullie mee op weg. Ze helpen je om eerlijk naar jezelf te kijken en de schoonheid van de Bijbel, en daarin Jezus die het Woord zelf is, nog meer te zien.

Met deze handleiding voor Bijbels verantwoord schrijven, hopen wij, Liza en Jacomien, samen met het theologische team, jullie nog meer te kunnen ondersteunen bij het schrijven. En we hopen natuurlijk dat nog veel meer vrouwen door jullie schrijfsels verwonderd raken over de rijkdom van onze Schepper!

We wensen jou wijsheid & liefde,

Liza en Jacomien

Lieve schrijfster,

Deze handleiding ontvang je vanuit het theologische team van Zij Lucht. We zijn blij met jou en willen je graag ondersteunen bij het schrijven van overdenkingen. We geven je in het voorwoord even een snelle opfrisser over de missie van Zij Lucht, deze is te vinden op de website. Daar zegt Liza:

“En die krachtige vrouw, dat ben jij. Dat ben ik. Dat zijn wij. Niet omdat we uit onszelf zo krachtig zijn, maar omdat we leven vanuit onze relatie met God. Ik geloof dat het essentieel is om te werken aan die relatie. Maar het kan best lastig zijn om hier op dagelijkse basis invulling aan te geven, vind je niet? Want waar begin je als je nog maar zelden een Bijbel hebt opengeslagen? En wat doe je als je alle verhalen uit de kinderbijbel inmiddels wel kunt dromen? Daarom helpen wij jou graag. Iedere ochtend om 06.00 uur sharp vind je op onze website een korte, Bijbelse overdenking. Om jou te inspireren en te bemoedigen. Elke overdenking wordt afgesloten met een 'aan de slag': een gerichte opdracht om verder te lezen, ergens over na te denken of om actie te ondernemen.”

Nou, daar sta je dan met je virtuele schrijfpen in de hand. Klaar om elke maand blogs af te leveren die door anderen gelezen kunnen worden. Maar, wat betekent het eigenlijk om een Bijbelse overdenking te schrijven voor die duizenden vrouwen die het lezen? Hoe zorg ik ervoor dat ik dichtbij het woord van God blijf en hoe vertaal ik de boodschap van de Bijbel naar deze tijd? Naast dat het mooi werk is om te doen, is het ook een pittig werk. Gewoonweg omdat de Bijbel zo'n groots en wonderlijk boek is, gegeven door een ontzagwekkende God, en wij mensen zijn met onze gebrokenheid en beperkingen. Deze handleiding is dus ook niet enkel twee A-4jes lang. Het vraagt even tijd en aandacht om je hierin te verdiepen, maar we beloven je dat het de moeite waard is.

Leg voor nu dus nog even je virtuele schrijfpen neer om samen te gaan kijken naar God, onszelf en hoe we mogen schrijven voor de wereld om ons heen, tot eer van God. Aan het eind van deze handleiding ben je goed toegerust om elke maand een Bijbelse overdenking te schrijven. En heb jij antwoord op de vraag: 'wat is een goede Bijbelse overdenking en hoe check ik dat?'

Liefs,

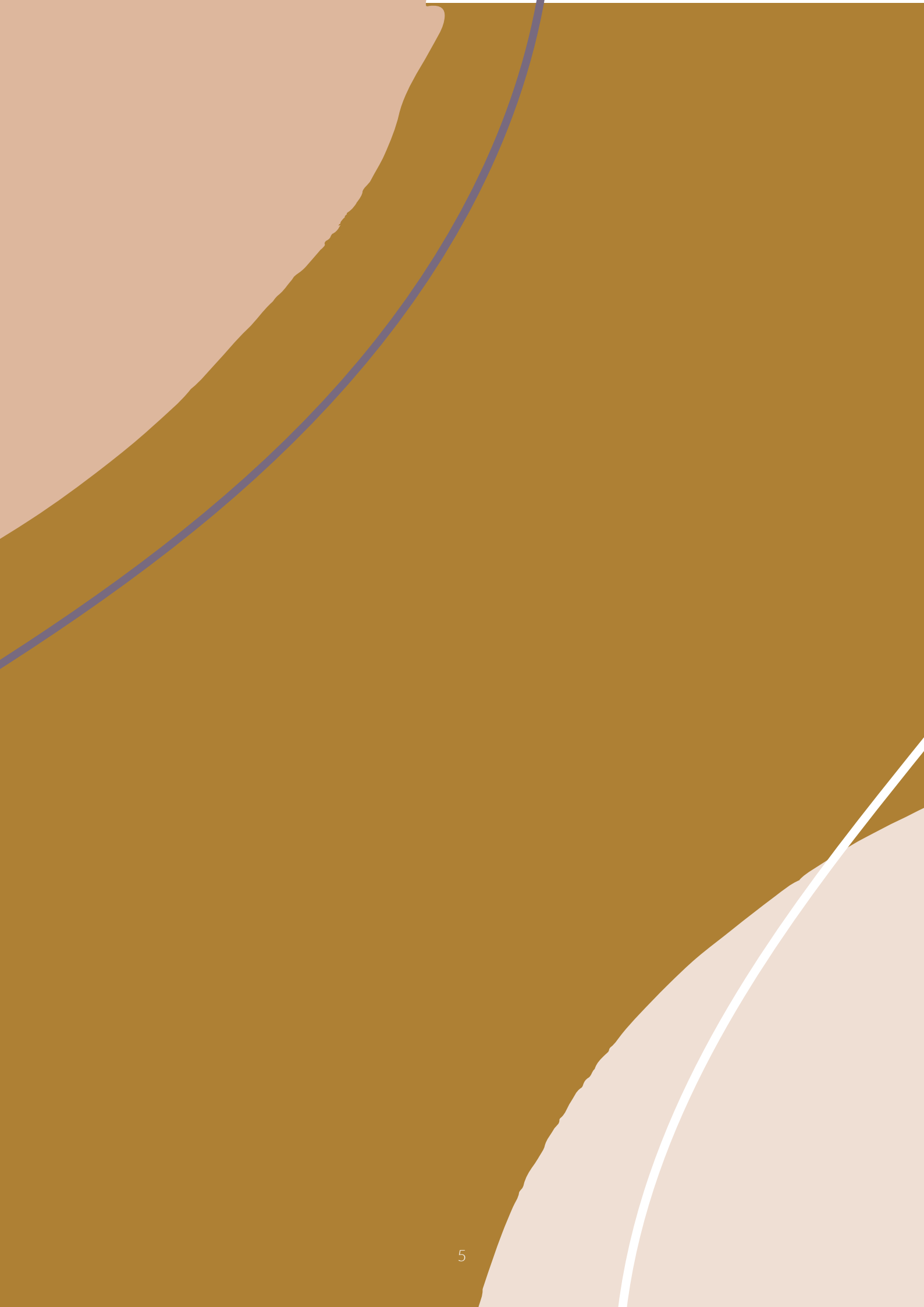
Het Theologische team van Zij Lucht
Neeltje, Hadassa, Irene en Maartje

Inhoud

Je kunt in deze handleiding het volgende verwachten: we gaan eerst terug naar de basis. Dit houdt in dat we gaan kijken naar wat de Bijbel als boek inhoudt en waarom we geloven dat God hierdoor tot ons spreekt. Daarna kijken we naar onszelf. Want als we de Bijbel lezen en hierover schrijven, nemen we altijd onszelf mee. Wat houdt dit in en hoe kunnen we hier de valkuilen en de kwaliteiten van benutten? Vervolgens kijken we hoe we de Bijbel kunnen lezen en dit kunnen uitwerken in een blog waarin we dichtbij de Bijbel blijven en de vertaalslag maken naar vandaag. Uiteindelijk kijken we naar het schrijfproces. Hoe houden we de focus in het schrijven helder en welke soorten blogs zijn er eigenlijk? Daarna komt er een checklist die je naast je geschreven blog kunt leggen om te kijken of je de stappen hebt gemaakt die leiden tot een Bijbelse overdenking. Last but not least hebben we nog wat praktische tips voor je op papier gezet.

Inhoudsopgave

Inleiding Liza en Jacomien	2
Lieve schrijfster,	3
Inhoud	4
1. Terug naar de Bron	6
2. Een kijkje in de spiegel	10
3. Hoe kom ik tot een goede Bijbelse overdenking?	12
4. Schrijven en strepen	15
5. Voorbeeld van een goede overdenking (kunnen jullie dat hierin zetten?)	17
6. Checklist	17
7. Onmisbaar gebed	18
8. Praktische tips	22

1. Terug naar de Bron

We willen eerst met elkaar stil staan bij de Bron waaruit we schrijven: de Bijbel. Wat is het doel van de Bijbel? En wat betekent het dat God spreekt en wat moet onze reactie zijn op Zijn spreken? Daarnaast gaan we kijken wat we in de Bijbel vinden over de Bijbel zelf. Hier beginnen we mee om duidelijk te maken dat een Bijbelse overdenking niet bij onszelf, maar bij de Bijbel begint. Een helder beeld van de Bijbel geeft je richting in het schrijven van een Bijbelse overdenking.

God spreekt

We leven in een wereld die door God is geschapen. Hij brengt dit tot stand door enkel te spreken. *'Want Hij spreekt en het is er, Hij gebiedt en het staat er.'* (Psalm 33:9, HSV) dit lezen we in de Hebreeënbrief:

'Nadat God voorheen vele malen en op vele wijzen tot de vaders gesproken had door de profeten, heeft Hij in deze laatste dagen tot ons gesproken door de Zoon...' (Hebreeën 1:1, HSV)

Hierin zien we dat God sprak door mensen die openbaringen (op allerlei wijzen) van Hem ontvingen. Denk bijvoorbeeld aan Abraham, Jakob, Mozes en nog vele anderen. Hieronder valt het hele Oude Testament. Dit was echter niet volledig, omdat God daarin nog maar een deel van Zijn plan kenbaar maakte. Alles in het Oude Testament werkt toe naar de komst van de beloofde Messias. In het Nieuwe Testament zien we Johannes als laatste profeet verwijzen naar Christus, het Lam van God. Bij de komst van Jezus spreekt God daarna niet meer door alle profeten, maar door Jezus. Het spreken is geen object meer; de Zoon is de boodschapper én de boodschap zelf. De profetieën die de profeten voorzagen worden helder door het Licht. De woorden van het Oude Testament vinden hun vervulling in Christus. In het Evangelie zien we Jezus' leven in woord en daad. Hij grijpt terug op het Oude Testament en benoemt dat Hij namens Zijn Vader spreekt. Nooit kwam God meer nabij dan in Zijn Zoon. In de brieven van Jezus' apostelen wordt het leven en het onderwijs wat Jezus gaf verder uitgediept en verbonden aan het Oude Testament dat van Hem getuigde.

Het is dus geen verzinsel van mensen, maar gegeven door God. Elk woord is door de Heilige Geest geïnspireerd (2 Timotheüs 3:16). Hij sprak door verschillende auteurs die met hun persoonlijkheid en schrijfstijl opschreven wat ze moesten meegeven (2 Petrus 1:20-21).

De Bijbel is één geheel

In de tekst van Hebreeën 1 zien we hoe het Oude en Nieuwe Testament met elkaar verbonden zijn. De Bijbel is één geheel en is een boek dat je niet uit elkaar kan en mag halen. Als je een gewoon leesboek leest, ga je ervanuit dat het een eenheid is. Je verwacht een rode draad, een opbouw en ontknoping, zodat je tot het einde doorleest. Het kan zo zijn dat we de Bijbel anders behandelen dan een leesboek in het volgende opzicht: we zijn geneigd de Bijbel vaak niet als een eenheid te lezen, maar als een boek vol afzonderlijke verhalen en gezegdes. Een bekende valkuil is dat we de Bijbel tot ons nemen in kleine hoeveelheden en dat we het niet behandelen als een eenheid. Echter, het komt tot ons als één product, van één Persoon. Door de wonderlijke manier waarop alle onderdelen op elkaar aansluiten en elkaar verhelderen, bewijst de Bijbel dat ze een eenheid is.

Wij luisteren

De wetenschap dat God spreekt staat niet op zichzelf. God openbaart Zijn karakter en wil in woorden die mensen kunnen begrijpen. Wat God verwacht is dat wij reageren door te luisteren. Zo zien we dat gebeuren bij het volk Israël: *'Luister, Israël! De HEERE, onze God, de HEERE is één! Daarom zult u de HEERE, uw God, liefhebben met heel uw hart, met heel uw ziel en met heel uw kracht. (Deuteronomium 6:4-5, HSV)*

Tot vandaag de dag is dit de centrale geloofsbelijdenis van de Joden. Het volk wordt opgeroepen om te luisteren. In de grondtekst staat: 'Shema', dit betekent: luisteren met een duidelijk besef van wat je hoort. Luisteren én gehoorzamen wat je hoort. Kortom, God vraagt om bewust te luisteren en daarop te reageren met gehoorzaamheid. Als God spreekt is het dus niet om het even hoe we daar naar luisteren. Het luisteren naar Gods woorden geeft een transformatie door de kracht van de Heilige Geest. Het vraagt om een Samuel-houding: 'Spreek, Uw dienaar luistert'. God spreekt en wij luisteren. Dit is de basis van het schrijven van een blog.

Het Evangelie

Als we terug gaan naar de Bron, moeten we ook teruggaan naar dat wat we noemen 'het Evangelie'. Dit is de rode lijn in de Bijbel en de basis van ons leven. In de Bijbel ontvouwt God het evangelie: Gods goede boodschap voor de wereld. God maakte alles goed (Genesis 1) en wij keerde ons tegen Hem (Genesis 3). In de Romeinenbrief lezen we dat het loon van de zonde een eeuwige scheiding van God is. Als mens hebben we gezondigd en missen we de heerlijkheid van God (Romeinen 3:23). God belooft in Genesis 3:15 dat Hij een Middelaar zal sturen die de duivel zal vertrappen en het goed zal maken tussen Hem en de mensen. Alles werkt vanaf dat moment toe naar de komst van Jezus, de Redder van zondaars. God wil door Jezus de mensen en de wereld met Zichzelf verzoenen. Door te leven zoals de mens niet kan leven en de toorn van God te dragen en Zijn leven als offer te geven aan het kruis. Hierna wordt Jezus begraven en staat op uit de dood en bewijst hiermee dat de zonde is overwonnen. Romeinen 10:9 zegt het volgende: *'Als u met uw mond de Heere Jezus belijdt en met uw hart gelooft dat God Hem uit de doden heeft opgewekt, zult u zalig worden.'* Efeze 2:8-9 noemt dit geloof een geschenk van God dat we niet krijgen omdat we zulke goede dingen doen, maar omdat God dit in genade (onverdiende goedheid) heeft gegeven. Door te vertrouwen op Jezus en wat Hij heeft gedaan ben je gered. Als je hier niet op vertrouwt en niet leeft uit die vergeving van jouw zonde, zul je gescheiden blijven van God.

Gevolg van het Evangelie aannemen

De zojuist gelezen boodschap is de grond van het leven van een christen. In de brieven van Paulus komen we dit veelvuldig tegen. Door in relatie met God te leven gaan we Hem liefhebben boven alles en onze naaste als onszelf. In de brieven van Paulus zien we o.a. dat het verlangen is van God dat mensen die dit evangelie hebben aangenomen groeien in het kennen van God en daardoor vrucht dragen.

'Daarom houden ook wij niet op, vanaf de dag dat wij het gehoord hebben, voor u te bidden en te smeken dat u vervuld mag worden met de kennis van Zijn wil, in alle wijsheid en geestelijk inzicht zodat u wandelt op een wijze de Heere waardig, Hem in alles behaagt, in elk goed werk vrucht draagt en groeit in de kennis van God,' – (Kolossenzen 1:9-10, HSV)

Het kennen van God heeft invloed op de levenswandel. Het wordt zo steeds meer een leven dat 'de Heere waardig is' en 'vrucht draagt'. We beginnen bij het Bijbellezen vaak bij de vraag:

hoe kan ik veranderen en hoe leer ik mijzelf beter kennen? Het antwoord van Paulus is: leer God beter kennen en je zult veranderen in je denken en handelen. In het begin van dit hoofdstuk zagen we dat God zichzelf laat zien in het Oude en Nieuwe Testament. Kortom: God laat zich kennen. Hij toont Zijn genade, barmhartigheid, trouw en geduld. Hij laat Zijn heiligheid, liefde en rechtvaardigheid zien. Deze God laat zich vol ontzag kennen en jij mag daar iets van laten zien aan de wereld om je heen!

Functie van de Bijbel in het leven met God

Maar welke functie heeft de Bijbel dan in het leven met God? Wat zegt de Bijbel over zichzelf? Hier pakken we de volgende tekst bij:

“Heel de Schrift is door God ingegeven en is nuttig om daarmee te onderwijzen, te weerleggen, te verbeteren en op te voeden in de rechtvaardigheid, opdat de mens die God toebehoort, volmaakt zou zijn, tot elk goed werk volkomen toegerust.” – (2 Timotheüs 3:14-17, HSV)

Welke lessen kunnen we uit deze tekst halen?

1. De Bijbel is Gods middel om ons te transformeren: God wil dat wij steeds meer gaan lijken op Zijn Zoon Jezus Christus. De Heilige Geest wil ons door middel van de Bijbel van binnenuit veranderen. Hij verandert hoe we denken, geloven en verlangen. Hij beïnvloedt elk gebied van ons leven. Hij laat ons door Zijn woorden zien wat het betekent om als kind van de Vader te leven in alle facetten van ons leven.
2. De Bijbel laat ons onze zonde zien: Het leven met God is een leven van bekering en geloof. Bekering betekent dat jij je afkeert van zonde. Geloof betekent dat jij je keert naar God en je vertrouwen op Hem alleen stelt. Het is niet dat we direct alles zien wat er fout zit tussen ons en God. Dat is een levenslang proces. Het woord van God raakt het diepst van ons zijn. Het legt onze gedachtes, intenties, verlangens en gedrag bloot die niet corresponderen met Gods wegen (Hebreeënen 4:12-13). De Bijbel kan verborgen zonden in ons leven aan het licht brengen (Psalm 19:12). Dit alles als doel om de mens die bij God hoort, op Hem gaat lijken om ons zo te laten leven tot glorie van God.
3. De Bijbel is in zijn geheel van belang voor ons leven met God: We luisteren naar de stem van God in het geheel, niet alleen de stukjes die makkelijk voor ons zijn of ons het beste passen. Elk gedeelte kan ons iets leren over wie Hij is, wie wij zijn en hoe Hij handelt met de wereld.

Kortom, in een overdenking...:

- willen we doorgeven wat God zegt
- is de grondhouding een luisterhouding. God spreekt, wij luisteren
- is het Evangelie de basis waaruit we schrijven en leven
- leren we iets over wie God is en wat Hij voor ons leven verlangt
- geven we onderwijs vanuit de Bijbel. Het kan de lezers iets leren en kan ze beschermen tegen gedachtes die niet gebaseerd zijn op de Bijbel.

**‘Christus verlangt
ernaar ons verstand
met Zijn waarheid
te voeden; onze
verbeelding door
Zijn schoonheid tot
nieuwe hoogten te
brengen en onze
harten te openen
voor Zijn liefde;
onze wil over te
leveren aan Zijn wil;
en Hij verlangt
ernaar dat wij Zijn
heiligheid toelaten
om na te denken
over onze manier
van leven.’**

2. Een kijkje in de spiegel

Nu we hebben gekeken naar de Bron waaruit we schrijven, kijken we naar onszelf. Waarom? In het lezen van de Bijbel (en dus het schrijven vanuit de Bijbel) nemen we altijd onszelf mee. We luisteren en spreken vanuit onze eigen kaders. In dit hoofdstuk kijken we in de spiegel. Waar moeten we ons bewust van zijn als we schrijven en waarom?

De theologische bril

Misschien zie je het niet, maar je draagt een bril. Dit noemen we een 'theologische bril' die bepaalt hoe je de Bijbel leest. De interpretatie van de Bijbel wordt mede bepaald door de gemeente of het gezin waarin we zijn opgegroeid. We zijn gevormd door sprekers, overtuigingen, positieve of negatieve ervaringen en onze kennis over de Bijbel. Het is bijna onmogelijk om objectief te kijken naar geloofsthema's en Bijbelteksten.

Voorbeeld: Stél je hebt de overtuiging dat alle godsdiensten naar God leiden, dan zul je de absolute uitspraak van Jezus als: 'Niemand komt tot de Vader dan door Mij' (Johannes 14:6, HSV) wat willen verzachten. Dit heeft invloed op hoe je teksten leest en wat je eruit haalt. Als we de Bijbel lezen kunnen we niet de ene waarheid volledig omarmen en de andere negeren. Want eigenlijk creëer je dan een halve waarheid en een scheve voorstelling van zaken.

Is de theologische bril erg? Nee, het laat ook juist jouw kleur binnen het team zien. Luisterend lezen is hierin het geheim en de basis om iets nieuws te ontdekken wat je met jouw eigen bril nog niet had gezien. Het luisterend lezen kan je corrigeren van onjuiste of onzorgvuldige interpretaties. (Hierover straks meer!).

De cultuur

In de spiegel waar je nu voor staat zie je ook de omgeving. Dit is de cultuur waarin je leeft. We leven in een tijd waarin we alles interpreteren aan de hand van onze eigen ervaringen, emoties etc. De claim om iets als waarheid te zien, wordt als arrogant beschouwd. Ook wij zijn onderdeel van onze cultuur. Ons beeld van God en de Bijbel zijn interpretaties die voortkomen uit onze eigen tijd, cultuur en ervaringen. We kunnen ons tijdens het Bijbellesen vooral laten leiden door ons gevoel, of door een eerdere ervaring die we hebben gehad. Dat zou ervoor kunnen zorgen dat je jouw interpretatie ziet als waarheid. Om die reden is het belangrijk dat je jouw bevindingen toetst aan de Bijbel en scherpe vragen aan jezelf durft te stellen.

Voorbeeld: in onze cultuur is er veel focus op zelfontplooiing en jezelf zien als een goed mens. Hier kun je ook in het lezen van de Bijbel in 'doorschieten', door énkél en alleen teksten te kiezen die gaan over hoe goed God de mens heeft gemaakt. Zónder te kijken naar de zondeval en de gevolgen hiervan. En zonder te kijken naar hoe God de mens nu afschildert, namelijk als iemand die God niet zomaar zoekt. Daarnaast staat de Bijbel op een hele andere manier in zelfontplooiing, zelf ontplooiing is namelijk niet jezelf vinden, maar jezelf verliezen en daardoor meer lijken op Jezus.

Jouw emotie en ervaring ten opzichte van de tekst

Het feit dat onze cultuur dus zo'n nadruk legt op ervaring als maatstaf voor de waarheid, heeft ook gevolgen voor jouw eigen kijk naar de Bijbel. Hoe verhouden jouw emoties en ervaring zich tot de tekst? Aan de ene kant kunnen emoties en ervaring prachtige instrumenten zijn om iets te vertellen van Gods grootheid, liefde, troost, leiding en corrigerende Vaderhand. We kunnen ontzag, eerbied, vreugde, liefde en nog zoveel meer ervaren. We laten dus volledig staan dat emoties en ervaringen met God iets goeds kunnen zijn.

Echter, het gebruik van jouw en ervaringen kan ook een valkuil in zich hebben. In het schrijven van de overdenkingen gebruiken we de Bijbel als uitgangspunt. Zo kun je bijvoorbeeld diepgaakt zijn door een tekst uit Jeremia: *'Ik immers, Ik ken de gedachten die Ik over u koester, spreekt de HEERE. Het zijn gedachten van vrede en niet van kwaad, namelijk om u toekomst en hoop te geven.'* (Jeremia 29:11, HSV) Je schrijft hier een blog over hoe diep dit jou heeft geraakt en dat je vanaf dat moment je niet meer zorgen maakte over jouw toekomst.

Dan ga je voorbij aan de boodschap van de tekst: het is namelijk in eerste instantie een boodschap voor Israël, het volk dat God heeft uitgekozen, in tijden van ballingschap. Hier kun je door dat je jouw ervaring met deze tekst zo hoog zet, aan voorbij gaan.

Het betekent dat het schrijven van de overdenking niet start bij jouw ervaring, maar bij de boodschap van de tekst. Niet onze menselijke subjectiviteit staat centraal, maar de boodschap van de Bijbel. Jouw ervaring bij een Bijbeltekst hoeft niet hetzelfde te zijn als die van een ander. Gebruik eigen ervaringen in de overdenking daarom altijd als *aanvulling* op de uitleg van de Bijbeltekst. Laat het niet leidend zijn door aan jouw verhaal een Bijbeltekst toe te voegen.

Vragen die jij jezelf kunt stellen:

1. Welke leesbrillen heb ik op bij het lezen van de Bijbel? Welke zijn helpend / belemmerend? Wat kan ik daaraan verbeteren?
2. Wie vormen mijn lees-en leefkring bij de Bijbel? Maak ik voldoende gebruik van verschillende mensen bij het begrijpen van het evangelie?
3. Welke visie heb ik op de Bijbel? Waar komt die visie vandaan en hoe verhoudt zich dat met hoe de Bijbel zichzelf aandient?

Tip: lees een Bijbelgedeelte eens hardop en probeer eens te kijken vanuit de bril van iemand die nauwelijks iets weet van de Bijbel. Welke vragen komen er dan bij je op? Wat is lastig, nieuw, mooi?

Kortom, bij het schrijven van een overdenking...:

- Is het goed je bewust te zijn van jouw theologische bril
- kijk naar je eigen cultuur en ontdek welke invloed dit op jou kan hebben.
- Gaat de Bijbel vooraf aan jouw ervaringen en is je ervaring daarom ondersteunend aan de boodschap en niet leidend.

3. Hoe kom ik tot een goede Bijbelse overdenking?

Als we het dus hebben over een Bijbelse overdenking is de Bijbel het middelpunt, uitgangspunt en de grond waarop een blog is gebaseerd. Nu we weten waarom de Bijbel is gegeven én nu we weten op welke manier we onszelf meenemen in het schrijven, kunnen we een stap verder in het proces. In het schrijven van blogs kun jij jezelf oefenen om God beter te leren kennen door Zijn woord en leer je hetgeen je in de Bijbel leest te vertalen naar de wereld waarin je leeft. Maar, waar moet je beginnen? Hoe moet je de Bijbel lezen en hoe vertaal je dit in een blog? Daar kijken we in dit hoofdstuk naar.

Vragen aan de Bijbel

Als we een Bijbelse overdenking maken, beginnen we bij de Bijbel. Het is dus van belang dat er altijd een Bijbeltekst in de blog staat en je de dingen die je schrijft kunt onderbouwen met de Bijbel. Bij het lezen van de Bijbel zijn drie woorden van belang: *observeren, interpreteren en toepassen*.

Observeren: ‘hoe steekt de tekst in elkaar?’

Bij deze vraag verken je de tekst. Hoe steekt de tekst in elkaar? Zit er een bepaalde opbouw in? Werkt de schrijver naar een climax toe? Vraag jezelf dus af of je de tekst taalkundig begrijpt. Heb je scherp wat de woorden die worden gebruikt betekenen? Denk bijvoorbeeld aan het woordje ‘uitverkiezing’ in de brieven van Paulus, of het woord ‘goedertierenheid’. Ook de verhalen die je al uit je hoofd kent zijn van belang om te worden geobserveerd. Het kan namelijk zomaar dat jij je beeld moet bij stellen als je het verhaal ‘nieuw’ door observatie gaat lezen. In de observatie is het ook belangrijk dat je de historische achtergrond van de tekst leert te verstaan. Bijvoorbeeld: wat was een tollenaar of farizeeër in de tijd van het Nieuwe Testament? Wat was de functie van gelijkenissen in de tijd van Jezus?

Voorbeeld: Als we kijken naar de geschiedenis van de rijke jongeman die bij Jezus komt in Mattheus 19:16-30 kun je jezelf afvragen: in welke context staat deze tekst? Wat gaat er vooraf aan deze verzen, in wat voor een hoofdstuk staat dit? Begrijp ik wie die rijke jongen was? Waarom zou hij juist deze vraag stellen? Kom ik deze geschiedenis nog een keer tegen in de Bijbel, en hoe vult dit elkaar aan of spreekt het elkaar tegen? Wie was de schrijver eigenlijk en wat weten we over hem?

Interpreteren: ‘welke boodschap wil de schrijver aan zijn lezers meegeven?’

Hier wordt gekeken naar de bedoeling van de schrijver. De eerste vraag hierbij is: *welke boodschap wil de schrijver aan zijn lezers meegeven?* Dit houdt in dat wij niet het eerste publiek zijn dat de Bijbel leest. De Bijbel is in eerste instantie gericht aan de lezers van die tijd. Wie was die doelgroep en wat was de boodschap van de schrijver? Zou je dat in eigen woorden kunnen navertellen? De tweede vraag kun je daarna stellen: ‘wat zijn blijvende normen en waarden, ook als we het gedrag van vroeger niet hoeven te kopiëren?’

Binnen de Bijbel zien we op veel terreinen ook een ontwikkeling. Denk hierbij aan de offerwetten of de reinigingsvoorschriften uit het Oude Testament (zie bijv. Markus 7:19). Waar de oorspronkelijke betekenis van de offerwetten in een aantal gevallen was dat een lam letterlijk geslacht moest worden, in het Nieuwe Testament is dat niet meer zo. Er kan dus een verschil zitten tussen de oorspronkelijke bedoeling van de auteur en de betekenis voor vandaag, omdat het heilsplan van God zich verder heeft ontwikkelt. Bij dit punt is het in ieder geval van belang om te kijken wat de boodschap van het gedeelte voor de mensen uit dié tijd is. Daarna volgt de vraag aan ons.

Voorbeeld: als we weer even teruggaan naar de geschiedenis van de rijke jongeling die de opdracht van Jezus krijgt om alles te verkopen. Moesten alle volgelingen van Jezus uit die tijd hun spullen verkopen? Nee, andere volgelingen van Jezus hadden namelijk wél spullen. Bij de rijke jongeling gaat het dus om een specifieke opdracht voor een persoon. Wat bedoelde Jezus met zijn opdracht? Jezus weet dat de rijkdom van de jongeman hem status en macht heeft gebracht, dat geeft zijn leven zin. Het is een afgod geworden. De jongen had waarschijnlijk wel al geld aan de armen gegeven, dit was namelijk een plicht. Maar met goede werken kon hij niet het

eeuwige leven krijgen. En dát is nu juist de vraag van de jongeman. 'hóe krijg ik dat eeuwige leven?' Jezus roept hem op om alles weg te geven en de afgod van zijn rijkdom in te ruilen voor de eeuwige schat door Jezus te volgen als de enige ware God. Jezus geeft zo antwoord op de vraag van de jongeman: 'wat moet ik doen om het eeuwige leven te krijgen?' de jongeman wilde wel het eeuwige leven, maar kon het niet opbrengen om te breken wat hem in zijn leven gevangen houdt: bezittingen.

Toepassen 'wat is de toepassing voor ons?'

Daarna komt de volgende stap: 'wat is de toepassing voor ons?' Hoe kan dit ons gedrag veranderen? Als we terug denken aan het 'Shema', het luisteren naar de woorden van God, vraagt dat nauw luisteren met een houding van gehoorzaamheid. Echter, het toepassen vraagt niet alleen verandering van gedrag. Het gaat er ook over welke invloed de Bijbelse boodschap op ons heeft. Gaan we hierdoor de werkelijkheid anders beleven? Hebben we God beter leren kennen? Zijn we over bepaalde zaken anders gaan denken? Krijgen we meer zicht op de doorwerking van het evangelie in ons bestaan? Moeten we ons spreken en handelen corrigeren? Deze vraag betekent niet alleen iets voor jou als individu. Stel jezelf dus ook de vraag wat de boodschap van het Bijbel-gedeelte zou kunnen betekenen voor de kerk en de wereld waarin we leven. Het raakt onszelf en alle relaties en omstandigheden waarin we leven.

Voorbeeld: de rijke jongeling werd de vraag gesteld om alles te verkopen. Wat mag het jou kosten om Jezus na te volgen? Wat houdt jou nog vast? Hierin is het ook van belang dat je kijkt welke beloftes of waarschuwingen er vast zitten aan het wel of niet gehoorzamen van deze boodschap. Hierbij is het opnieuw van belang de drie stappen te doorlopen.

Vragen aan jezelf

De drie stappen kunnen misschien nog wat 'groots' aanvoelen. De volgende vragen kunnen je helpen dieper op deze drie punten in te gaan:

1. Wat is de hoofdboodschap van dit gedeelte? Leg uit waarom je dit denkt.
2. Wat leer je van dit hoofdstuk?
3. Wat is de context? Wat gebeurde er in de tijd dat dit geschreven is?
4. Zijn deze woorden, die duizenden jaren geleden geschreven zijn, toepasbaar voor vandaag? Zo ja, welke en hoe?
5. Zijn er woorden in dit hoofdstuk die in contrast staan met de dingen die we horen in de wereld? Zo ja, welke zijn dat?
6. Is er iets in dit hoofdstuk dat je heeft verrast? Zo ja, hoe werd je verrast?
7. Zijn er gedeeltes in dit hoofdstuk die jou frustreren of die in tegenspraak lijken met andere gedeeltes in de bijbel?
8. Als je terugkijkt op wat je hebt gelezen, hoe verandert dit jou houding, woorden en daden?
9. Wat zegt dit gedeelte jou over God?
10. Wat zegt dit gedeelte over de mens?

Pittige vragen

Misschien denk je nu aan het eind van dit hoofdstuk wel: *'woow, zoveel vragen aan een Bijbelgedeelte had ik niet verwacht. Dit lijkt me nogal pittig'*. We kunnen je de hand schudden, want de Bijbel onderzoeken is ook pittig. Toch is het nodig om deze vragen te stellen als we lezen én schrijven, om zo dichtbij de boodschap van de Bijbel te blijven en een goede overdenking te schrijven. Dit sluit de creativiteit van het schrijven niet uit, maar kan het juist verdiepen. Zie het als schatgraven: verdieping zoeken geeft veel rijkdom. Het mes snijdt aan twee kanten: jij leert

wat en de lezer leert wat. Op deze manier zien we nog meer rijkdom van de Bijbel. Als je er soms niet uit komt met de vragen en de stappen, schroom nooit om bij ons aan de bel te trekken!

Kortom, bij het schrijven van een overdenking...:

- is het observeren, interpreteren en toepassen een telkens terugkomende cirkel. Dit is dus ook terug te zien in de overdenking.
- doe je recht aan een Bijbelgedeelte als je het in de context leest en zoekt naar de boodschap van toen en vandaag
- is het soms pittig om te zoeken naar wat er bedoeld wordt. Zie een blog als schatgraven, je wil het goud voor de lezer (en jezelf) naar boven halen om zo de veelkleurigheid en rijkdom van de woorden van God te laten zien.

4. Schrijven en strepen

Schrijven is geen makkelijk proces, je kunt snel verzanden in allerlei details en zomaar afdrijven van wat je eigenlijk echt wil zeggen. Daarom zetten we even een aantal belangrijke dingen op een rijtje om de focus duidelijk te houden.

Zo zijn er bijvoorbeeld verschillende soorten blogs:

1. Over *één gedeelte*: Je kunt een blog schrijven die duidelijk gefocust is op een Bijbel gedeelte: dit houdt gewoonweg in dat je stap voor stap kijkt naar de tekst die je hebt uitgezocht en jij jezelf verschillende vragen stelt aan de hand van het Bijbelgedeelte.
2. Over *één thema*: Je kunt een blog schrijven waarbij je een bepaald onderwerp pakt en de lezers aan de hand meeneemt langs verschillende bijbelgedeeltes die daar iets over zeggen en in een logische lijn met elkaar zijn. Hierbij blijft het van belang dat je de vragen van observeren, interpreteren, toepassen blijft stellen. Zo doe je de teksten die je gebruikt recht binnen de context en weet je zeker dat je ze niet ten onrechte koppelt aan het thema dat je wil bespreken. Een tekst is niet altijd te koppelen aan een thema ook al voelt en klinkt dat nog zo toepasbaar.

Voordat je gaat schrijven is het goed om te besluiten wélke variant je kiest zodat je je daar op kunt focussen.

Kernboodschap

Focus je in de overdenking op één kernboodschap. Dit houdt in dat je jezelf (tijdens en na de vragen van observatie, interpretatie en toepassing) de vraag kunt stellen: ‘wat wil ik de lezer meegeven?’ Zorg ervoor dat je dit in één zin kunt opschrijven. Jouw hoofdboodschap moet uiteindelijk aansluiten op de boodschap van de tekst.

Door je te focussen op één kernboodschap voorkom je dat de blog onoverzichtelijk en te uitgebreid wordt. Wat je hierbij kunt helpen is om één Bijbelgedeelte als uitgangspunt te nemen in de overdenking. Verken het Bijbelgedeelte, zorg ervoor dat je de context kent, en ga op zoek naar een hedendaags en passend voorbeeld.

Tip: Laat je blog eens lezen aan iemand anders en stel de vraag: ‘welke boodschap haal jij hieruit?’ Zo kun je kijken of de boodschap die jij erin legde aan de hand van het Bijbelgedeelte, duidelijk is.

Kill your dearlings

Ga met de kernboodschap in je achterhoofd nog eens door je blog heen. Wat sluit aan op je kernboodschap of waar wijk je eigenlijk af? Door dicht bij een kernboodschap te blijven, blijft het voor de lezer ook goed te volgen en zorg je dat de kern uiteindelijk overblijft. Want: ‘less is more’. Dit houdt in dat je soms (met pijn in je hart) soms zinnen of teksten moet deleten. Het heet namelijk niet voor niks ‘kill your dearlings’ ;)

Jargon.

Wees je bewust van het jargon die je gebruikt. Elke christelijke stroming kent 'kerktaal' die voor een andere stroming onbekend kan zijn. Probeer voor jezelf na te gaan welke 'kerktaal' jij gebruikt, en of dit te vervangen is door woorden die voor iedereen toegankelijk zijn. Bijvoorbeeld: de termen zoals 'uitstappen in geloof' en 'het heil is in Christus te vinden'. Wat betekent dit? Wees je ervan bewust dat de betekenis ervan niet voor iedereen helder is.

Stel jezelf bijvoorbeeld de vraag: 'als iemand die niet gelooft voor de eerste en enige keer een Zijlucht-blog zou lezen, zou zij het dan kunnen begrijpen?'

Pastoraat

We schrijven voor een gevarieerde groep mensen. Dit resulteert erin dat we niet weten welke levensverhalen mensen meenemen in het lezen van de blogs. Het kan dus zijn dat sommige onderwerpen zoals bijvoorbeeld vergeving of genezing gevoelig kunnen liggen. Vaak kijkt een schrijfster hier samen met iemand van het theologische team naar: hoe kunnen we deze onderwerpen pastoraal en dicht bij de Bijbel verwoorden.

Leerzaam

In het schrijven leer je zelf ook over het woord van God en leer je God ook beter kennen. Het mes snijdt dus zowel aan de kant van de lezer als de schrijver. Als je de overdenking hebt geschreven, kun je jezelf de volgende vragen stellen:

- wat heb ik zelf geleerd in het schrijven van de overdenking?
- Wat was een nieuw inzicht?

Ter afsluiting

Lees ter afsluiting de overdenking door, alsof je niet over voorkennis beschikt. Heeft de overdenking een logische opbouw? Is alle informatie die nodig is om de boodschap te kunnen begrijpen, aanwezig in de overdenking?

Kortom, bij het schrijven van een overdenking..:

- Heb je duidelijk wat de kernboodschap is
- Schrijf je in begrijpelijke taal
- Leer ook jij iets
- Vraag je soms anderen mee te lezen

5. Voorbeeld van een goede overdenking (kunnen jullie dat hierin zetten?)

Je bent waarschijnlijk inmiddels wel benieuwd geworden naar een overdenking die qua opbouw en helemaal aansluit bij Zij Lucht. Lees deze blog eens door met in je achterhoofd hetgeen wat je net hebt geleerd. Wat zie je terugkomen?

<https://zijlucht.nl/waar-gaat-jeremia-29-vers-11-over/>

6. Checklist

Als je de overdenking geschreven hebt, kun je die naast de volgende criteria leggen, zodat het voldoet aan de kenmerken van een Bijbelse overdenking van Zij Lucht:

- De overdenking bevat minimaal één Bijbeltekst
- Je hebt je verdiept in de context van de Bijbeltekst of Bijbelgedeelte dat je gebruikt in de overdenking. Je weet wat voor en na dit gedeelte volgt, en je kent de boodschap van de tekst.
- Je hebt de boodschap van de tekst vertaalt naar onze hedendaagse cultuur. Daarbij heb je gebruik gemaakt van de stappen Observatie, Interpretatie en Toepassing.
- In de overdenking is jouw persoonlijke ervaring een aanvulling op de boodschap van de Bijbeltekst. Met andere woorden: de boodschap van de Bijbeltekst is leidend in de overdenking.
- De boodschap van je overdenking is samen te vatten in één zin. Je geeft de lezers een kernachtige boodschap mee, die duidelijk naar voren komt in de overdenking.

7. Onmisbaar gebed

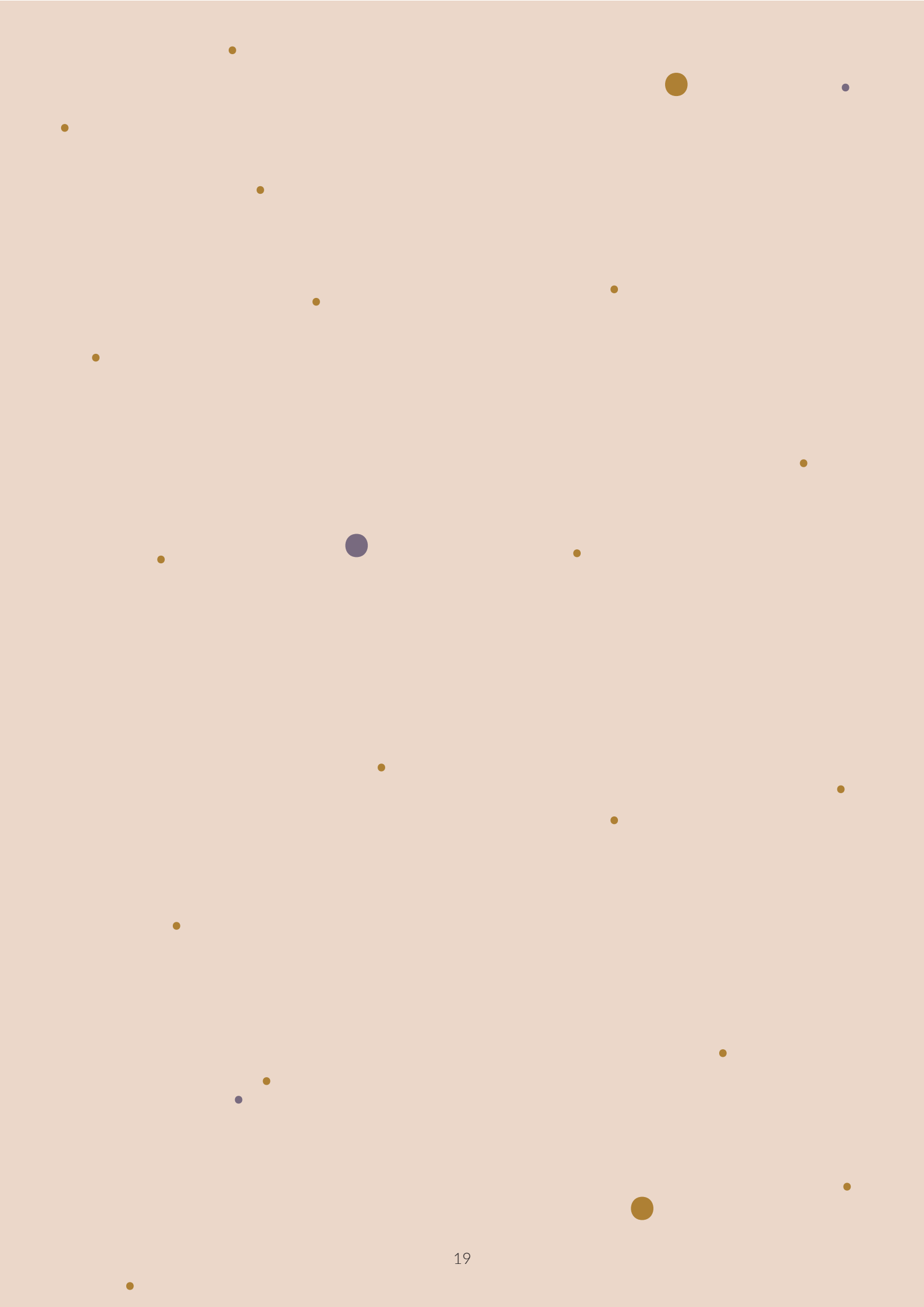
Op YouTube staat een filmpje van een blinde jongen die met zijn blinde geleide stok het podium op komt. Hij is geboren als prematuur baby. Hij is blind, autistisch en geadopteerd. Hij ziet geen publiek, geen groots podium. Terwijl hij daar staat zet hij een lied in: *'Open the eyes of my heart lord, I want to see You'*. Zijn stem en woorden vullen de ruimte. De diepe wetenschap dringt tot door dat juist deze blinde jongen het lied zingt wat God alleen werkelijkheid kan maken. De jongen ziet niks, maar kan toch alles zien. Hij bidt niet voor ogen die letterlijk geopend worden, maar ogen die geopend worden om God te zien.

Dit gebed lijken we terug vinden in Efeze 1:17-18 waar Paulus schrijft aan de gemeente: *'...houd ik niet op voor u te danken, als ik in mijn gebeden aan u denk, opdat de God van onze Heere Jezus Christus, de Vader van de heerlijkheid, u de Geest van wijsheid en van openbaring geeft in het kennen van Hem, 18. namelijk verlichte ogen van uw verstand...* (HSV)

In de Engelse vertaling staat er: *'having the eyes of your hearts enlightened'*. Paulus bidt dat de ogen van het hart van de lezers wordt geopend. Hij leeft met het besef dat we gebroken mensen zijn en de kracht van de Heilige Geest nodig hebben. We hebben Zijn wijsheid en openbaring nodig om werkelijk te lezen en binnen te laten komen wat er staat. We kunnen hele bijbelgedeeltes lezen, maar als we het zonder de Geest van God doen is het niks. Dan komt het niet werkelijk binnen en verandert het ons niet naar het beeld van Christus. Bijbel lezen, schrijven en gebed kunnen dus niet zonder elkaar.

We mogen de Bijbel openslaan en onze schrijfpennen pakken met een eenvoudig gebed op onze lippen: *'Open de ogen van mijn hart, ik wil U zien.'* Het is een gebed om de wijsheid van de Geest, dat de Geest zal laten zien wat jij niet ziet. Het is een gebed van nederigheid, je schrijft niet voor je eigen eer of naam, maar zodat de ander God beter leert kennen. Het gaat om Zijn glorie. We willen niet dat mensen Zij Lucht zien, noch de prachtige schrijfsters achter het platform. We verlangen dat mensen dit zien:

*'To see You high and lifted up
Shinin' in the light of Your glory'*

Gebed

Schrijf hieronder jouw gebed voor jouw blogs op, zodat je er later weer op terug kunt kijken en weet dít is mijn verlangen en focus in het schrijven:

A large rectangular area with a light beige background and horizontal dotted lines for writing. The area is intended for the user to write their prayer for their blogs.

“DOE MIJ EEN
WELBESNEDEN PEN
ZIJN IN UW HAND,
LAAT TOCH UW
GEEST MIJ VULLEN,
STUWEN, DRIJVEN,
DOEN VAARDIG ZIJN,
VERLICHTEN MIJN
VERSTAND, DOE MIJ
UW GROTE NAAM
VOOR IEDER LEESBAAR
SCHRIJVEN.”

● Lanerta, een dichteres (1906 - 2000) ●

8. Praktische tips

Als laatst hebben we nog enkele praktische tips die je meekunt nemen in het schrijven. Zelf hebben wij hier veel aan gehad om het Bijbel lezen beter te begrijpen en gaf het onszelf uitdagingen om ons te verdiepen. Dit geven we graag aan jou door!

Uitdaging en een nieuw perspectief

Daag jezelf uit om eens de Bijbel door te lezen en in aanraking te komen met allerlei verschillende bijbelgedeeltes die je zelf waarschijnlijk niet snel zou gebruiken voor een blog. Het kan je helpen om breder te schrijven dan alleen over psalm 139 of Martha en Maria (ja, dit is ook mooi, maar er is nog zoveel meer moois!).

Daarop aansluitend: het kan zijn dat je inspiratie minder wordt voor het schrijven van nieuwe overdenkingen. We hebben daarnaast allemaal onze eigen levensthema's waarover we graag schrijven. We dagen je uit om op zoek te gaan naar Bijbelgedeelten dat je nog niet kent, of waar je minder bekend mee bent. Op die manier blijf je niet hangen in dezelfde thema's, maar zul je zelf verrast worden door de veelzijdigheid van de Bijbel.

Benut de bronnen

Voor het (persoonlijk) lezen van de Bijbel en het schrijven vanuit de Bijbel is het goed om bronnen te gebruiken. Denk hierbij aan boeken en bijbelcommentaren. Twee goede commentaren zijn: de HSV studiebijbel en de Studiebijbel.

Boekentip

- *'Haal meer uit de Bijbel'* ontdek de boodschap voor toen en nu van Godron D. Fee en Douglas Stuart.
- *Ontdekkend Bijbel lezen* van Age Romkes (Dit boekje hebben we onder andere gebruikt in het schrijven van deze handleiding en rijkt je opfrissende inzichten aan)
- *Women of the word* – Jen Wilken
- *Hoofdstuk voor hoofdstuk door de Bijbel* – Warren W. Wierbse

Kijktip

'The Bibleproject' heeft voor elk Bijbelboek een duidelijke uitleg over de boodschap, schrijver, context en de thematiek die in het Bijbelboek voorkomt. Dit aan de hand van illustraties, voorbeelden en een vlotte stem die je meeneemt de Bijbel door. Het kan je helpen om een filmpje te kijken van het desbetreffende Bijbelboek waaruit je wilt schrijven.

Ten slotte

Onwijs bedankt dat je deze hele handleiding hebt gelezen. We zien er naar uit om samen met jou tot goede Bijbelse overdenkingen te komen en zo van elkaar te leren om God beter te leren kennen. Als je ergens vragen over hebt, stel ze! Stuur ons gerust een mail of een appje. We wensen jou voor nu Gods genade, vrede en wijsheid toe in het leven en schrijven voor Hem.

Neeltje: 0646180949 neeltjebremmer@hotmail.com

Irene: 0654344501 irenevamersfoort@hotmail.com

Hadassa: 0627274674 hadassastehouwer@gmail.com

Maartje: 0627444259 maartje_kok@outlook.com

Zij Lacht